

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 336/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BPT LEASING, a.s.**, Drieňová 34, Bratislava, zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 42CoKR/37/2025-150 z 20. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a nahradiť trovy konania. Samostatnou súčasťou sťažnosti je aj návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala návrh na vyhlásenie konkurzu proti svojmu dlžníkovi – živnostníkovi na Okresnom súde Trenčín. Okresný súd uznesením č. k. 38K/14/2025-80 z 1. augusta 2025 začal proti dlžníkovi konkurzné konanie. Dlžník v rámci obrany proti začatiu konkurzného konania oznámil súdu, že ako živnostník ukončil svoje podnikanie 2. septembra 2025. Okresný súd uznesením č. k. 38K/14/2025-105 z 3. októbra 2025 zastavil konkurzné konanie proti dlžníkovi z dôvodu ukončenia podnikania dlžníkom, teda z dôvodu straty pasívnej procesnej legitimácie dlžníka. Súd dospel k záveru, že po začatí konkurzného konania na návrh veriteľa pred vydaním rozhodnutia o vyhlásení konkurzu dlžník stratil postavenie podnikateľa, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku pokračovania konania, preto konkurzné konanie zastavil.

3. Na odvolanie sťažovateľky a dlžníka krajský súd napadnutým uznesením prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, pričom svoje rozhodnutie aj náležite zdôvodnil. Krajský súd sa s ním v plnej miere stotožnil. Dodal, že jednou z procesnoprávnych podmienok, ktorú súd skúma *ex offio* nielen pri začatí konkurzného konania, ale aj v prípade rozhodovania o vyhlásení konkurzu na návrh veriteľa podľa § 11 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“), je aj to, či dlžník je právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom. V tejto súvislosti poukázal aj na subsidiárnu pôsobnosť Civilného sporového poriadku (§ 196 zákona o konkurze) a povinnosť odvolacieho súdu skúmať procesné podmienky konania (§ 378 Civilného sporového poriadku).

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje tým, že § 11 ods. 1 zákona o konkurze vyžaduje, aby dlžník bol v čase podania návrhu podnikateľom. Zákon o konkurze taxatívne určuje dôvody, keď môže byť konkurz zastavený a dodatočné odpadnutie podmienky na podanie návrhu veriteľom medzi takého dôvodu nepatrí. Z označeného ustanovenia zákona o konkurze vyplýva, že zákonodarca nezamýšľal ustanoviť podnikateľský status dlžníka ako podmienku pasívnej procesnej legitimácie na konanie, ale iba ako podmienku na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu. Podľa názoru sťažovateľky aplikovaný výklad zákona odporuje účelu zákona, ktorým je umožniť pomerne uspokojenie veriteľov z majetku dlžníka. Ide o tzv. generálnu exekúciu. Aplikovaný výklad robí vyhlásenie konkurzu závislým na dobrej vôli dlžníka, pretože mu umožňuje zabrániť vyhláseniu konkurzu jednoduchým úkonom, zrušením svojho živnostenského oprávnenia. Vychádzajúc z uvedeného, je toho názoru, že zastavenie konkurzného konania má za opísanej situácie účinky odopretia spravodlivosti a porušenie práva na súdnu ochranu.

5. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka tvrdí, že zmena zákona o konkurze novelou č. 377/2016 Z. z., ktorou znemožnila vyhlásenie konkurzu na fyzickú osobu – nepodnikateľa, je v rozpore s ústavou. Podľa názoru sťažovateľky neexistuje vecný dôvod, pre ktorý by sa dlhy nepodnikateľov nemohli vymáhať pomerným uspokojením v konkurze, ale len na základe zásady priority v exekúcii, kde v prípade predĺženia časovo neskoršie záväzky nemusia byť uspokojené vôbec. Prijatá právna úprava neodôvodnene zavádza nerovnosť postavenia veriteľov na základe podnikateľského statusu dlžníka, pričom takýto zásah do práva na súdnu ochranu nespĺňa podmienku primeranosti a nevyhnutnosti a zároveň absentuje legitímny cieľ. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby príslušný senát podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o nesúlade § 11 ods. 1 poslednej vety zákona o konkurze s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 3, 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu:

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že krajský súd dostatočne preskúmal námietky sťažovateľky, jeho nosný záver o nedostatku pasívnej procesnej legitimácie v konaní je riadne odôvodnený, pričom nemožno mu vytknúť arbitrárnosť ani zjavnú neodôvodnenosť. Odvolací súd pri posudzovaní návrhu sťažovateľky na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka vyhodnotil všetky relevantné skutočnosti a na takto zistený skutkový stav aplikoval príslušné normy hmotného a procesného práva, pričom svoje závery aj riadne odôvodnil. Vzhľadom na uvedené záver krajského súdu, ktorý konštatoval nedôvodnosť námietok sťažovateľky, nevyvoláva žiadne relevantné pochybnosti o ním zvolenej aplikácii ustanovení o skúmaní podmienok konania a rozhodnú skutočnosť (zánik statusu podnikateľa) v kontexte ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (bod 1 výroku).

8. Nad rámec už krajským súdom uvedených dôvodov ústavný súd k problematike existencie procesných podmienok na vyhlásenie konkurzu na základe návrhu veriteľa poukazuje na § 106j ods. 2 zákona o konkurze, ktorý pojednáva o zmene malého konkurzu, pričom stanovuje podmienky a predpoklady, ktoré musia byť splnené, aby súd mohol vyhlásiť konkurz podľa prvej hlavy zákona. Medzi nimi je, okrem iného, aj podmienka, že dlžník nebol vymazaný z obchodného registra alebo iného zákonom určeného registra, do ktorého sa zapisuje. Citované ustanovenie zákona o konkurze len potvrdzuje záver krajského súdu, že v čase rozhodovania o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka na základe návrhu veriteľa podľa § 11 ods. 1 zákona o konkurze dlžník musí mať postavenie podnikateľa, v opačnom prípade musí konkurzné konanie zastaviť pre nedostatok pasívnej procesnej legitimácie v konaní.

III.2. K návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy:

9. Podľa čl. 127 ods. 5 ústavy spolu so sťažnosťou podľa odseku 1 možno podať návrh, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, že všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka podanej sťažnosti, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu. Ak senát ústavného súdu dospeje k záveru, že tento návrh je dôvodný, konanie o sťažnosti preruší a podá návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy.

10. Ústavný súd už v judikoval (m. m. IV. ÚS 151/2025, II. ÚS 228/2026), že pre takýto návrh platia štandardné podmienky konania o ústavnej sťažnosti. Ide predovšetkým o požiadavku subsidiarity, podľa ktorej predpokladom prípustnosti takéhoto návrhu v konaní o ústavnej sťažnosti je, že (ak bol uplatniteľný v konaní predchádzajúcom konaniu o ústavnej sťažnosti) bol v skoršom konaní uplatnený. Nedostatok popísanej procesnej aktivity sťažovateľky v odvolacom konaní vyvoláva konzekvencie obsahovo zodpovedajúce § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, ktoré sa premietnu do nevyhovenia podanému návrhu.

11. Z napadnutého uznesenia krajského súdu nevyplýva a sťažovateľka ani netvrdí, že sa domáhala prerušenia konania v konaní pred všeobecnými súdmi a predloženia veci ústavnému súdu na účel preskúmania ústavnej súladnosti ňou namietaného ustanovenia zákona o konkurze, ktorý v ústavnej sťažnosti označuje za protiústavný.

12. Pokiaľ ide o obsah tohto návrhu, ústavný súd konštatuje, že nezodpovedá obsahovým náležitostiam podľa § 123 ods. 4 písm. b) zákona o ústavnom súde, pretože neobsahuje dostatočné dôvody, ktoré vedú sťažovateľku k pochybnostiam o súlade označeného právneho predpisu, ktoré by boli náležitým spôsobom argumentačne previazané s ústavnoprávnou argumentáciou s namietanými referenčnými predpismi. Inými slovami, sťažovateľka nedostatočne odôvodnila nesúlad namietaného zákona s označenými článkami ústavy. Nepostačuje len vymenovať články predpisov vyššej právnej sily, s ktorými má byť označený zákon v nesúlade.

13. Vychádzajúc z uvedeného, samotný návrh, ako aj s ním spojená argumentácia vykazujú taký rozsah nedostatkov, že ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor na dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení takéhoto návrhu v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje. Ústavný súd preto návrhu na podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy nevyhovel (bod 2 výroku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu